

IZHAJA VSAKI DAN

Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih abakurnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pesovini, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

MAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

Sramotna kapitulacija Bienenrothova. -- Premeščenje slov. učiteljskega v Gorico suspendirano!!

Iz Gorice javljajo, da se je državnemu poslanec Maraniju posrečilo pregovoriti osrednjo vlado, da je svojo lastno in že izdano odredbo za premeščenje slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico suspendirala. „Piccolo“ javlja, da vlada med Italijani v Gorici neopisno veselje.

Stojimo torej pred sramotno kapitulacijo Bienenrothove vlade pred par laškimi — kričaji. To je nečuten škandal, s katerim je sedanja osrednja vlada zadala smrten udarec svojemu ugledu pred vsem razsodnim svetom in je dokazala, da ne zasluži več nikake vere, nikakega zaupanja od strani Jugoslovani. S tem škandalom je Bienenrothova vlada podrla še zadnji mostič med seboj in slovenskim jugom monarhije.

Bienenroth je s to svojo sramotno kapitulacijo ustvaril popolno jasnost v razmerju med nami in njim: čut samospoštovanja in samohranen nam govori, da s to vlado ne sme biti več niti paktiranja! Proti tej vladi nam je odprta še ena edina pot: neizprosna boja do skrajnosti brez vsakega ozira na usodo parlamenta in tistih slavnih „državnih potreb“.

Jasno je sedaj, da se ta vlada frivolno igra z našimi življenjskimi interesi in si hoče zopet iz naše kože plesti vrvi, ki naj jo drže nad brezdnost, ki se mu je približala po svojih lastnih grehah!

Se svojo kapitulacijo pred praznim krikom je Bienenrothova vlada izgubila tudi pravico, da jo sploh smatramo resno. Videča, da status quo ne more ostati, se je odločila za premeščenje. Ker se ni upala ustvariti definitivne uredb, je hotela ustvariti provizorij, a sedaj je zopet odnehala od provizorija!! Taka vlada ni resna, ker je jasno, da nima ne direktive, ne kompasa, ne dolednosti, ne moči.

Od naše državnozbornske delegacije — brez razlike stranke — pričakujemo brezobzirnega postopanja v smislu gornjih izjav. A tudi od prihodnjih slovenskih deželnozbornskih poslancev — istotako brez razlike stranke — pričakujemo, da bodo tudi v goriškem deželnem zboru izstali primerne posledice proti vladi in proti Italijanom.

To je dogodek, ki ne sme prinesiti blagoslova ne vladi, ne Italijanom. Zato kličemo obojim: na evidenje pri Filipih!!

Pod utisom gori omenjene, nečuvane vladne kapitulacije so bile odposlane sinoči nastopne brzojavke:

Ministrski predsednik — Dunaj.

Tukajšnji listi javljajo suspendiranje premeščenja slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Protestujemo ogorčeno proti takemu umikanju državne oblasti pred praznimi italijanskimi grožnjami. Zahtevamo, naj ostane v veljavi prva odredba.

Drž. poslanci:

Mandić, dr. Rybář, Štrekelj.

Ministrski predsednik — Dunaj.

Posrečilo o zastavljenju premeščenja slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico je izzvalo med slovenskim prebivalstvom veliko razburjenje. Ako resnično, obžalujemo ta hudo zgrešeni korak in neverjetno slabost vlade pred praznimi poskusi strašenja. Protestiramo proti neodpustnemu zavlačevanju tega za Slovence vsrženega kulturnega vprašanja.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu.

Dvorni svetnik Ploj — Dunaj — upravno sodišče.

Vlada vled laškega pritiska suspendirala prenos slovenskega učiteljskega v Gorico. Ogorčenje velika, vladna avtoriteta kompromitirana. Brzojavili Bienenroth. Prosimo odločnega posredovanja v imenu „Zveze“.

Mandić, dr. Rybář, Štrekelj.

Javni ljudski shod

„Pol. društva za Slovence in Hrvate v Istri“ v Podgradu 5. sept. 1909.

(Izv. poročilo)

Govor dež. posl. Josipa Pangerca

Dragi rojaki!

Prinášam Vam pozdrave iz „Brega“! Spominjate se dobro, kako se je o priliki zadnjih deželnozbornskih volitev od gotove strani agitiralo proti meni. Govorilo se je, da znam voziti po morju, a da nlem kmet. Jaz pa pravim, od vojakov sem — sem v redu

vozil tudi svoje gospodarstvo; daj Bog, da bi istotako zamogel v redu voziti tudi zastopništvo.

Ne, ta preprič, menim, pač nikakor ni bil potreben. Bijejo nas itak z vseh strani — in mi naj se še medsebojno prepričamo?! Vsi smo katoličani in kristjani — čeprav eden moli več, drugi manje. Pa pustimo to! Preidimo rajše k delovanju deželnega zbora.

Se pred začetkom zasedanja pričela so se med nami in Italijani pogajanja. Kakor so nam ukradli naš devetnajesti mandat, tako so se pred konstituiranjem deželnega odbora stopili pred nas z novimi zahtevami. Kršili so kompromis — a že zopet zahtevajo od nas, da pristanemo na razdelitev občin, kakor so sami iztuhali. Zavlačevali so sedaj sem, sedaj tja, dokler se nismo nekako pogodili. Uklonili smo se edino zaradi tega, da se vendar enkrat konstituirajo deželni odbor. Dan za dnem kujejo načrte, kako bi nas Italijani prevarili. Jaz nisem toliko učen, a tolaži me, da sem v dobri družbi naših prvakov, odvetočnikov, svečnikov, profesorjev itd. Z njimi se bomo borili za prava našega naroda. Dokler sem z njimi — ne vržem puške v koruzo.

(Ta pripravi izrek je odobravalo ljudstvo klici: „Živio Pangerc“!)

Dež. posl. dr. Poščić.

Iz govora zastopnika Spinčića slišali ste, kako se vede vlada nasproti nam, a zastopnik Pangerc Vam je razložil, kako bi nas Italijani radi prevarili.

Kam naj se obrnemo?

Odgovarjam: mi si moramo samo pomoči!

Kako?

Takole!

Na kulturnem polju deluje že več let naša prekoristna družba sv. Cirila in Metoda snovanjem narodnih šol, koder jih nimamo; njej ob strani podpira dijaško pomožno društvo naše siromašne dijače na pazinski gimnaziji. Na gospodarskem polju vrše gospodarske zadruge veliko nalogo s poučevanjem v umnem gospodarstvu, z nakupovanjem raznega orodja in boljšanjem živinskih pasem. Na političnem polju pa pečujemo naš narod, da doznava, kaj je država dolžna mu dati.

Narod ima dolžnosti, ampak ima tudi pravice, ki jih sme zahtevati. Prepričan sem, da, ako bi naš narod znal zahtevati, ne bi bila možna Bienenrothova vlada. Zastopnik Spinčić je opozarjal tudi občine na njihovo dolžnost; da, občine morajo potrebe ljudstva natanko določiti, in poslanci jim pojdejo na roko drage volje. Trkajte, da se Vam odpre.

Od selskega župana se ne more zahtevati, da precizira te zahteve, pač pa od občine. Občine imajo pravico zahtevati od svojih zastopnikov, da se zavzemajo za njihove potrebe. Volite torej v občinsko zastopstvo ljudi razumne, sposobne in nesebične!

Mi Hrvatje in Slovenci si moramo pomagati sami — ker prišli smo do prepričanja, da se nas hoče ugonobiti. Živimo v kritičnem času — zatorej glejmo, da obvarujemo jezik in narod svoj. Kolega Pangerc je omenjal kompromis s Italijani, po katerem bi bila izključena vsaka narodna borba. Sporazumno je bil vprejet novi volilni red za deželni zbor, po katerem bi nam pripadla dva odbornika v deželnem odboru. Ali, kedor je poznal Italijane, vprašal se je, kaj storiti? Ni trajalo dolgo in našuntali so svoje ljudi v Labinju, naj pred konstituiranjem deželnega odbora zahtevajo razdelitev občin v Istri. Naši zastopniki so takoj uvideli, kaj nameravajo Italijani. Kaj smo hoteli?! Privolili smo končno na to, da se za šest let sistrirajo občinske volitve ter da se v tej dobi izvrši razdelitev istraških občin. (Zvršetak pride).

Zagreb o Rauchovem despotizmu.

Zagreb 13. IX.

Včeraj je zopet enkrat spregovorila duša Zagreba: dostojanstveno, arditno, odločno, kakor zna govoriti samo velik značaj, ukovan v verige nasilja, ali uverjen, da pravica vendar mora zmagati!

Za rodoljuba so taki pojavi tolažljivi. Dve leti že krotijo neprijatelji Hrvatske glavno mesto z ovsem in bičem; z nasiljem pritiskajo na tinitke Zagrebčanov, da bi jih potisnili v blato, — Zagreb pa še vedno visoko drži svoje ponosno čelo. Zagreb hoče prednjačiti proganjani domovini, da ne obnemore, da se ne uda.

Misljoli tisti krotitelji Hrvatske prenehati se svojim sramotnim postopanjem?

O ne! Gotovo navale še besneje, ali Hrvatje bodo tem vstrajneje stali na braniku domovine.

Narodni zastopnik grof Kulmer je govoril včeraj iz arca vseh počtenih sinov te zemlje: „Ne popustimo, ali potrpiamo. Kdor zna pretrpeti, je rešen! To nam bodi deviza v naši borbi, ker ta borba bo še trajala.“

Naj le domači izrodi, naj baron Rauch, ki ga bodo potomci proklinjali huje, nego-li proklinjajo Khuena žalostnega spomina — naj le izvolijo še nadalje prodajati rojstno zemljo madjarskemu imperijalizmu. Bilanca tega izdajalskega dela beleži po dveh letih — fiasco! Nadejamo se, da tretje leto borbe donese sadov, ali ne za njih, ki so hrvatski svobodi kopali grob, marveč za one goloročne branitelje, ki so izpostavili svoja prava za hrvatsko besedo, za hrvatsko samostalnost, za jedinstvo hrvatskih dežel.

* * *

Poznano vam je, kako Rauchova vlada po vrsti zabranjuje vse skupščine, ki jih sklicujejo po deželi poslanci koalicijske. Rauch neče, da bi spregovorila volja naroda, mej tem ko vladini potujoči agent, „podban“ Cuvaj, z novo Diogenovo lampo — „ustavno lučjo“ — išče po deželi „pravih“, „prepričanih“, „brezpogojnih“, „ustavnjakov“, „unionistov“.

Ne doživljamo, da bi vam opisal vse dogodke in nezgode našega večnega Žida. A da mu posli alabo vpevajo, je razvidno najbolje iz tega, da vlada ne dovoljuje javnih ljudskih shodov!

Zastopnik I. zagrebskega volilnega okraja, dr. Šurmin, je to dni dvakrat sklical javno skupščino, a vlada je zabranila oba. Na to je dr. Šurmin sklical za včeraj v dvorano „Kola“ zaupen volilen sestanek, ki se je pa spremenil v veličastven shod zagrebskih meščanov. A kar nas najbolj tolaži, je to, da je bilo na shodu tudi mnogo uradnikov, v katerih imenu je spregovoril dr. Reberski: vara se Rauch, ako računa, da bodo hrvatski uradniki grobokopi svoje domovine!

Skupščine so se udeležili poslanci: dr. Nikolić, dr. Badaj, Rojc (členi bivše narodne vlade), grof Kulmer dr. Medaković, dr. Manojlović, dr. Šišić, dr. Lorković, dr. Šurmin. Predsedoval pa je meščan gosp. I. Radković.

Prvi je govoril dr. Šurmin. Ni povedal nič novega. Pa kaj bi moglo biti novega v despotiji Rauchovi?! Kdo v nas in izven naše domovine ne pozna odurnih sredstev, ki se jih poslužuje Rauch proti domovini?! Ali treba šele sedaj razkrinkavati vlogo Franka v tej tužni eri brezakonitosti?! Vse to so poznane stvari. Dr. Šurmin je samo mogel najti par primernih besed, da ta despotizem še enkrat karakterizira in da je v imenu vseh počtenih Hrvatov zatrdil: V Hrvatski ne sme biti poštenega človeka, ki bi odobral Rauchov režim!

Drugi je govoril posl. grof Kulmer. Ta stara hrvatska korenika je oduševljeno govoril o elementarni moči narodne volje, ki je z jednim udarcem zrušila 20-letni Khuenovski režim. Tedaj je došel ban Rakodczy, ali moral je iti, ker ni našel v Hrvatski počtenih ljudi, ki bi ga podpirali. Trebalo je, da se najde domač sin, Rauch, da osramoti Hrvatsko pred svetom. Borba bo še trajala, ali danes ni več možno storiti tega, kar je bilo možno pred 20 leti za banovanja bana Khuena-Hedervaryja. „Bodimo štedljivi“ — je rekel še grof Kulmer — uredimo vsaki svoje gospodarstvo v svoji hiši; čaka nas dolga borba, zbirajmo moči in ne trošimo jih za stonj! Samo tako bomo mogli iz borbe, ki nas čaka, iziti kakor zmagovalci!

Govorila sta še meščan g. Novak in finančni uradnik dr. Reberski. Skupščina je na to pooblastila dra. Šurmina, da pošlje na Njg. Veličanstvo brzojavko, s katero se prosi kralja, da povrne Hrvatski ustavo, da odredi sklicanje hrvatskega sabora, ki že od leta 1907 ni razpravljaj niti o proračunu, kamoli o ostalih potrebah kraljevine, osobito o uvedanju splošne, direktne, tajne volilne pravice!

V jednoglasno vprejeti resoluciji izjavlja meščanstvo zagrebsko svoje najgloblje ogorčenje na despotičnem vladanju v Hrvatski, izjavlja poslancu Šurminu svoje zaupanje in ga prosi, naj se svojimi tovariši v koaliciji dela na to, da se Hrvatska čim prej reši absolutizma, da se skliče sabor in poveri vlada saborski večini, ki naj takoj uvede splošno volilno pravico!

R. P.

„VELEIZDAJNIŠKI“ PROCES. (145. dan razprave.)

Zagreb 12. IX.

Danes je državni pravdnik Accurti nadaljeval svoj obtožni govor. Reasumiral je najprej splošne propagatorične „pojave“ med prebi-

valstvom okraja Gline. On je seveda „prepričan“ — mi pa smo prepričani, da on ni prepričan o tem — da so vsi obtoženci tega okraja zgrešili veleizdajo. Utemeljuje to svoje „prepričanje“ se je državni pravdnik gibal le med splošnimi frazami in trditvami, kakor so n. pr.: obtož. Ogrizović je ustanovil arabskega „Sokola“ in je bil v zvezi z obtož. Pribičevićem in Budislavljevićem; a ker sta ta dva „veleizdajalca“, je po Accurtijevem veleizdajalcu tudi Ogrizović; obtoženec Ercegović je tudi „deloval“ v interesu veliko arabske propagande, je „fanatiziral“ prebivalstvo, ergo je veleizdajalec tudi on; tudi Nikola in Stanko sta govorila „tu pa tam“, da je to arabska zemlja, kar je najjasniji dokaz za njiju „veleizdajalstvo“; v istem smislu je „govoril“ in „deloval“ obtoženec Končar.

Izkratka: g. Accurti ne potrebuje nikakih dokazov za konkretne kaznjive čine obtožencev, njemu zadostja njegovo... „prepričanje“ in pa dejstvo, da on, g. Accurti, ne veruje zatrjevanjem — lojalnosti od strani obtožencev. Po tej komodni, ali ob enem cinčni in frivolni, za varu prava in zakona naravnost nedostojni poti prihaja javni tožitelj v zagrebski sodni dvorani igrati do „dokaza“, da so vsi obtoženci iz okraja Gline veleizdajalci!

Istotako se je vedel državni pravdnik glede obtožencev iz okrajev Dvor, Cerkenik in Dubica. Glede obtožence Mija Hrvčanina je konstatiral med drugim celo strašno dejstvo, da je prirejanje napisov v — cirilici njegovo delo. In potem je s tisto... ležernostjo, ki mu je podležajo ukazi Rauchovega režima, obdolževal na sploh: tudi v Liki so sledi velikosrbske propagande; prebivalstvo hrepeni po združenju s Srbijo; sovražstvo proti Hrvatom prekorača vse dimenzije, bojkotko gibanje proti Hrvatom priča o popolnem socijalnem razulu — ter je prišel do najnesramnejše denunciacije na vzgorej: ako bo ta agitacija nadaljevala, se ne bo mogel vladar več zanašati na vojaške obvezance iz teh krajev, ki so bili nekdanj drugim narodom v blesteč izgled lojalnega mišljenja.

In vse te ordinarne hujakarije proti Hrvatom govori Accurti držnim celom vspricho dejstva, da so večina braniteljev teh smrtnih sovražnikov Hrvatske... so Hrvatje in da so skoro vsi obtoženci pristali tiste hrvatsko-srbske koalicijske, ki ima gotovo velike večine hrvatskega naroda — gotovo pa vse svobodne in solidne sloje — na svoji strani!!

Accurti priznava, da je to arabsko prebivalstvo skozi stoletja blestelo s svojo lojalnostjo. Komu hoče pripovedovati ta najčudnejši vseh drž. pravdnikov, da more kakov agitator kar iztrgati iz ljudstva čutstva, ki so jih stoletja vcepila v človeška arca!! Kdor le kolikaj pozna psihologijo človeške duše, se bo strmeč zgrzel na drznosti takih trditve!

Razprava je nadaljevala ob 3. uri popoldne, o čemer sprotimo prihodnjič. G. Accurti utegne dovršiti svoj govor do 10. ure jutranjega predpoludne.

V tem slučaju pride dr. Hinković na vrsto že jutri predpoludne.

Državni pravdnik predlaga za petorico smrt na vešalih.

ZAGREB 14. (Ogr. biro). Državni pravdnik je ob 8. uri zjutraj nadaljeval svoja izvajanja glede obtožencev skupine Pakrae in je potem skušal dokazati subjektivno krivdo obtožencev iz okraja Stara Gradiška. Državni pravdnik je prislil sodnike, naj sodijo po zakonu in naj ne prizanašajo. Ob splošnem gibanju je za obtožence Adama Pribičevića, Valerijana Pribičevića, Jozo Oreščanina, Pera Bekića in Sama Tipkovića ml., kakor za direktne voditelje „veleizdajalske“ propagande predlagal po § 59 kazenskega zakonika z ozirom na § 13 itega zakonika smrt na vešalih, za ostale obtožence po § 59 kaz. zak. pa težko ječo od 10 do 20 let.

Na to je predsednik odredil pavzo 15 minut.

* * *

(Tako torej! Famosni Accurti predlaga za obtožence smrt na vešala, ali najmanj deset let ječe. Mi pa predlagamo da se pošlje Accurtija takoj v Stenjevec ali, ako tam ni prostora, k Sv. Ivanu. Mož je s tem pokazal, da je zrel za norišnico. Op. ured.)

Nekoliko refleksij s slavnosti v Inomestu.

Dovolite, gosp. urednik, malo prostora v Vašem listu, da Vam na kratko opišem — ako že ni prepozno — slavo, ki se je vršilo ob stoletnici osvobodilnih bojev Tirolske proti Francozom.

Pred vsem mi je omeniti slavnostnega vprejema Nj. Veličanstva. V ta namen je bilo vse mesto umetniško okrašeno in (kar je za nas Slovence posebno imenitno) je to, da smo zapanili med okraski in na več me-

stih naš kranjski grb, odičen slovenskimi trobojnicami (posebno lepo se je pokazalo v tem obziru samostanško poslopje št. 60. Jezuitov).

Ali bi bilo v Gorici, ki je po dve tretini slovensko mesto, možno kaj takega? Mislim, da ne. Tukaj pa, v popolnoma nemškem mestu se za to še nihče zmedel ni, in ravno radi tega — respekt! Radovedno občinstvo je sicer motrilo oni izredni pojav nekim resnim očedom; na kako demonstracijsko znamenje pa ni mislil nihče, — vsaj tako sam mogel posneti iz njihovega besedičenja, ob takih prilikah.

Omeniti moram, da smo Slovenci, kar nas je v Lacomostu, tem povodom skupno pozdravili cesarja z „Zivio“, na kar je cesar tudi prijazno odzdravil.

Ob tej priliki naj omenim tudi razsvetljavo mesta na večer predslavnostnega dne. Ko si atopal po onih ulicah ta večer, zdelo se ti je, da te neviden genij prstavi za hip v kraj čarobnih bajk iz „Tisoč in ena noč“. Nešteto električnih luči ti je sijalo nasproti v najrazličnejših konturah in podobah. V tem obziru so se serevali v prvi vrsti odlikovala javna poslopja, k. n. pr. deželna hiša, magistratna palača, pošta, sodnijsko in druga poslopja. Pa tudi mnogo privatnih poslopij je bilo bogato razsvetljenih. Niti umetno napravljeni slavoloki in obeliski niso zaostajali z razsvetljavo. Z zelenjem in zastavami je pa bila okrašena sleherna hiša v in izven notranjega mesta.

Kar se tiče slavnostnega sprejema, ki se je vršil v nedeljo t. j. 29. avg. na goro Izal, kateremu je prisostvoval tudi cesar sam, in nad 50 veteranov družtev z godbami in zastavami, mi je omeniti, da se je spreved vršil v najzgodnejšem redu, in je njega slika napravljala na gledalca povsem impozanten utis.

Ko si opazoval te nepregledne vrste, oboroženih (s starinskimi orožjem oboroženih) tiroleških mladeničev in mož, v njih historičnih nošah, zdelo se ti je, da jih opazuješ pred sto leti, ko so hoteli po svojih pogumnim vojskovođjo Andr. Hoferja, Francozom nasproti. In nehoti se ti je urinila solza, ko si med hrabriimi junaki zapazil sivolasnega starčka, ki je vklonjen pod težo let hotel za hrabriimi mladeniči v boj. Pa tudi hrabrii hčera Tiroleških planin s njihovimi sodčki, polnimi zganja, nisi tukaj pogrešal; da, vsaka stotinja je imela svojo mlado spremljevalko preskrbljeno z ono pijsko.

Ob koncu ne smem še pozabiti opazke, ki jo je cesar napravil ob priliki svojega odhoda iz Inomosta proti neki visoki ličnosti, kakor se je ta poslednja izrazila nekemu uradniku tukajšnjega lista „T. A.“, ki se glasi približno takole: „Magim slavnostim sem že prisostvoval v svojem življenju, ali take kraste prireditve, in v tako velikih dimenzijah še nisem doživel.“

Ipsilon.

Češki agrarci proti Bienenrthu.

V Olumcu so imeli češki agrarci minolo nedeljo shod, katerega se je vdeležilo tudi več poslancev. Sklenilo se je nadaljevati obstrukcijo, tako dolgo, da bo odstranjen sistem Bienenrth. Resolucija, ki je bila sprejeta, zahteva odločno, da se nadaljuje najostrejša opozicija proti Bienenrthu ter zaključuje z besedami: Doli z Bienenrthom!

Čehi proti nemškim napisom.

V Marijini Hori, poleg Moravske Ostrove so bili v noči od minole sobote na nedeljo pomazani z negro mase železnega laka vsi nemški napis. Priznane so ni bilo niti cesarskim orlom na poštne uradu in tobačnih trafikah.

O storilcih ni ne duha ne sluha.

Ceški narodni socijalisti proti sporazumljenju z Nemci.

Minolo nedeljo so imeli češki narodni socijalisti v Pragi shod, na katerem se so izrekli proti vsakemu pogajanju z Nemci. Ako Nemci ne puste brezpogojno delovanje češkega deželne zbor, morajo Čehi preprečiti vsako delovanje državnega zbora. Ob enem se je zborovanje izreklo za splošno in enakolično pravico za deželni zbor.

Poljska ljudska stranka proti Bienenrthu.

V nedeljo je bilo v Krakovu zborovanje poljske ljudske stranke. Zborovanja so se udeležili vsi deželni in državni poslanci, pripadajoči k stranki. Načelniku Stapinskemu so izrekli zaupanje in sklenili resolucijo, ki pravi, da treba pobijati germanizatorično tendenco Bienenrthove vlade.

Pogajanja z Jugoslavlani?

Preko Prage poročajo z Dunaja, da namenuje baron Bienenrth v kratkem začeti z Jugoslavlani in poljsko ljudsko stranko pogajanje radi zagotovljenja delovanja držav. zbora.

(Bržkone misli mož, da se je prikupil Jugoslavlani v stvari preemestitve slovenskega ustajaljša iz Kopa v Gorico! Glej članek na drugem mestu!)

Povišanje davkov.

Finančni minister Bilinski predloži v kratkem ministertskemu svetu nov finančni načrt v razpravo. Povišanje državnega davka na

pivo se za sedaj opusti, ker bi se v držav. zboru ne dobilo nikdar večine za tak načrt. Prepustilo se bo pa dažlam, da bodo lahko malagale samostojne doklade na pivo; istotako se da deželna možnost, da vpeljejo poseben davek od prirastka vrednosti. Monopol vžigalnic se za sedaj ne misli vpeljati, a utegne se to zgoditi pozneje.

Mislil se na povišanje osebno-dohodninskega davka, dalje na davek na mineralno vodo in na povišanje cen tobaka.

Boj proti srbskemu princu Juriju.

„Neue Fr. Presse“ poroča iz Belegrada: Gibanje, ki so je uprizorili princ Jurij in njegovi priistaši v prilog njegovemu proglasu prestolona. pobijajo posebno strastno mladost. Nekateri mladostniki so vprizorili živahne napade proti princu Juriju, grozeč kralju in dinastiji z odstavljeno. „Zrno“ siše obito da treba pregoiti celo dinastijo. „Dnevni list“ piše v današnjem uvodu članka proti zopetnemu proglasu princa Jurja prestolona slednikom.

List pravi, da je Srbija sita vednih dinastijskih škandalov, in ako bodo ti nadaljevali, bo treba slediti zgled stare radikalne skupščine, ki se je znala osvoboditi kralja Milana in kraljice Natalije, ali pa se bo sledilo zgledu, ki ga daje ravno sedaj Grška, ki odlovlja svoje prince, ki so postali že toliko časa nemogoči.

Princ Jurij je izjavil napram nekaterim prijateljem, da so mu napadi, ki so naperjeni proti njemu, v novo vepodbujo, da bo uveljavil svoje zahteve.

Nova ureditev cerkvene jurisdikcije v Bosni.

Iz Sarajeva javljajo „Reichspost“ od 10. t. m.: Povodom odluka sv. Stolice, a katero se v Bosni nastanjen grško-katoliške Maloruske stavlja pod jurisdikcijo rimokatoliškega nadškofa v Sarajevu, je prišlo k civilnemu adlatusu baronu Benku odposlanstvo tamonjnih Malorusov, da mu izročijo spomenico. Govornik deputacije je rekel, da 6000 Malorusov vidi v omenjenem odluku nevarnost za njihov obred; prosijo torej pomoč vlade, da jih stavi pod jurisdikcijo katerega grško-katoliškega škofa v Galiciji, da jim isti da svojih domačih duhovnikov; to tem bolj, ker je znano, da hočejo maloruski naseljenci v okraju Prunjavor prestopiti na pravoslavlje, ako ne dobijo maloruskega župnika. Civilni adlatus bar. Benko je obljubil, da bo vlada pretresovala spomenico.

Gospodarski vestnik.

Sporočila o važnejših gospodarskih pojavih zlasti na Balkanu; potem pa: delavski trg (zvišanje ali znižanje produkcije, blagovne cene, strajki itd.); veleprodaja (karteli, trusti, monopoli); socialna politika (delavsko zavarovanje, brezposelnost itd.); zavarovalstvo; elektrika in vodne sile; kovine; stavljen material (kamenje, cement, opeka les itd.); promet na suhem (železnice, avtomobili itd.); promet na vodi (parobrodi, luke, kanali); promet v zraku (letalni stroji, zrakoplovi itd.); izselništvo; konsum (sladkor, kava, petrolej itd.); nova podjetja itd., itd.

Sestavlja PLUTUS.

Nova podjetja.

Dunajski Bankverein je sklenil ustanoviti svojo podružnico v Zagrebu. Zadnje čase sili nemški kapital na vsi moč proti Balkanu.

Na Ruskem je osnoval poseben ameriški konsorcijski veliko tovarno za izdelovanje poljedelskih strojev. Glavnica te družbe iznosa 12 milijonov rubljev, kar je blizu 28 milijonov kron. Vsekakor vzbuja ta vest opravičeno misel, da poljedelstvo na Ruskem napreduje v smislu modernih tehničnih pripomočkov, katerih se, žal, kmet še vedno premalo poslužuje, da tudi je jasno, da vporabo strojev v poljedelstvu nikakor ni možno primerjati z vporabo strojev v nahdanjih manufakturah. Predvsem je narave poljedelsko delo v večji meri organskega nego mehanskega značaja, t. j. poljedelski produkti izsajajo svojo glavno sestavino ali iz zemlje ali iz zraka.

V Bonni na Nemškem se je osnovala delniška družba umetno-obrtne lesne industrije z osnovalo glavnico pol milijona kron. William Morris na Angleskem, sam umetnik in tudi res zelo umetniško čuteči mož, desna roka tedanje prerazseltitke slikarske šole na Angleskem, je prvi začel sistematično negovati takozvano umetno obrt. Posebno se je brigal za pohištvo. Zadnji čas so se lotili te nove obrti z veliko vneemo Nemci in so prekonili skoraj vse druge takmece na mednarodnem trgu. Le raznim belgijskim, francoskim in podobnim „specijalistem“ ne morejo prav do živega.

Severo-amerikanski petrolejski trust, Standard Oil Company, proti kateri se je toliko časa bivil ameriški prezident Roosevelt zaman boril — na pritožbo, ki jo je povzročil Roosevelt proti kompaniji, je bil obsojen trust na 19 milijonov dol. globe a vrhovna instanca je obsojdo zavržla — se skusa na vsak način vvesti tudi v Evropi. Trust se je hotel polastiti vsakega našega petroleja v Galiciji in če bi ne prišla naša vlada tamonjim podjetnikom tako izdatno z denarjem na pomoč, bi se naša tudi posrečila. Zdaj je osnovala ravno ista družba (v Hamburgu po uru imenovano zadrgo z omejeno zrezu, Eagle Oil Company of New York, ki bo razpečevala različna olja za masanje strojev in podobno.

V Berlinu se je osnovala družba za iskanje demantov.

Znano je, da se je nemški vladi naposled vendar le posrečilo po dolgem iskanju izkiniti v nekaterih svojih afrikanških kolonijah nekaj demantnih polja, ki pa so drzavna last. Koliko so našli tam demantov in koliko so vredni, Nemci niti svojim podnikom ne pravijo in niti kakim, ki so utaknili v to stvar svoj denar. Bridko se je pritožil zato eden teh delničarjev nad tem velikim skrivanjem, ki vendar ne more imeti nobenega smisla, češ — tako je dejal mož — Angleži itak vse vedo in če hočemo izvedeti, kako stoji z nemškimi demanti, moramo v London, ker nam prikriva lastna država. Kar se tiče gospodarskih informacij, so Angleži gotovo prvi mojstri na svetu.

Dnevne vesti.

Poroka. Včeraj se je poročila v cerkvi sv. Jakoba gospica Jelisaava Kreševič z gospodom ing. Vrhovnikom. — Bilo srečno!

Slovesna inštalacija župana se bo vršila danes opoldne v javni seji mestnega sveta.

Razpisana služba. V področju primorskega finančnega ravnateljstva je razpisana služba uradnega sluga.

Pogreb pok. mons. Petra Martelanca se je vršil včeraj v Ljubljani. V soboto dopoldne bo v baziliki sv. Jušta za pokojnika slovesna zadušnica. K včerajšnji notici je dostaviti, da je pok. mons. Martelanec obel mesece maja, a meseca julija se je podal v Leoninum v Ljubljano, da si tam poišče zdravja, a bilo je že prekasno. Doletela ga je tamkaj smrt.

Polkovnik Vuković. Pogreb polkovnika Vukovića se bo vršil danes ob 3. uri popoldne iz kapele vojaške bolnišnice. Spreved se bo pomikal po ulici Coroneo, trgu Caserma, ulici Ghega in Benvenuto Cellini na južni kolodvor. Truplo odpeljejo potem v Jezerane, kjer je polože v rodbinsko grobnico.

Liberalci, a ob enem dober kristjan. — „L'Amico“, glasilo tukajšnjih italijanskih duhovnikov je posvetil te dni par vrstic umrlemu piranskemu županu dr. Bubba. „L'Amico“ pravi, da je bil dr. Bubba v svojem privatnem življenju prepričan kristjan, ki da je krščanstvo tudi izpovedoval na najglednejši način (cristiano convinto e professante in modo esemplarissimo), ter da je bil v več dobah in tudi sedaj ključar piranske kolegijstne cerkve.

V političnem življenju da se je pa pok. dr. Bubba boril v (italijanski) liberalni stranki, ne da bi bil nikdar iz svoje inicijative kaj rekel ali storil, kar bi utegnilo žaliti vero ali moralo; nu, da je bil liberalci starega kova (dello stampo vecchio). Na narodnem polju da je najodločneje branil jezik in značaj svojega naroda.

Koliko drugače bi bilo z razmerami v nas Slovence, ako bi se n. pr. na Kranjskem praktično izvajalo stališče, ki je je glasilo italijanske duhovščine zavzelo nasproti umrlemu piranskemu — liberalcu! Ako bi se n. pr. ne gledalo samo na razlike v političnem mišljenju, ampak bi se primerno cenile tudi dobre lastnosti — posebno pa one, ki morajo biti skupne vsem poštenim Slovincem!

„Amico“ izkazuje pokojnemu piranskemu liberalcu časti že zato, ker je branil jezik in italijanski značaj svojega naroda!

To počestčenje spomina pok. Bubbe od strani glasila italijanske duhovščine naj bi spominjalo Slovence na znani zlati nauk sv. Avguština: In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas — v potrebnih starih bodimo združeni, v dvomljivih vladaj svoboda, a v vsem pa vstrpljivost!

„Piccola“ prosimo pojasnila na kolidirno vprašanje. Ko je znameniti florentinski list „Voce“ se svojo, na fiktivne odnose in logično argumentacijo odortno polemiko tako pošteno pritisnil ob zid frazerije in sofistike pri „Piccolu“, da jim je kar sapo jemalo, so v taj stiski in zadregi pripoznali, kar se poprej vedno in srdito tajili: da je okolica pač slovenska! Ali gleda mesta so ostali pri svoji trditvi, da ti Slovinci prebivalstvo ni prarodno in da ti Slovinci v mestu tržaškem le priseljenci, brez nikakih narodnih pravic!

Sedaj bi stavili mi na „Piccolo“ neko vprašanje in ga prosimo pojasniti. Pred malo leti je bil B-lvedere akoro prazen in le tu pa tam je bila kaka hiša. Mesto se je torej nehalo malo više od Fabrisa in od tod dalje je bila okolica. Sedaj pa se mesto, hiša pri hiši, razteza tja proti do Rojana. In analogno se je godilo na vseh straneh mesta. Kaj je s slovenskimi prebivalci, ki bivajo sedaj na prostoru, kjer še pred malo leti ni bilo mesta, ki so tje tudi po „Piccolu“ logiki tvorili okolico, slovenski teritorij — prarodnim slovenskim prebivalstvom?

Danes, po dovršnih spremembah, po širjenju mesta, so pa to po isti „Piccolu“ logiki melčani, prebivalci mesta, kjer Slovinci niso prarodni prebivalci.

Torej? Kaj so sedanji slovenski prebivalci na prostorih, ki pripadajo k okolici, a se je nanje razširilo mesto: ali so prarodno prebivalstvo ali so le priseljenci? „Piccolo“ ima besedo.

Splavljenje novega parnika. — Včeraj so v tržaški ladijedelnici spustili v morje nov Lloydov parnik „Brioni“. Novi parnik, ki je namenjen za dalmatinsko obrežno službo, je dolg 230 čevljev, širok 31 in visok 15 čevljev, ima prostora za 925 tonelat in nosno silo za 1400 tonelat.

Stroj razvija 1800 konjskih sil in ima hitrost 13 milj na uro.

V priliki 5 tednih spuste v morje parnik „Sarajevo“, ki je dvojček „Briona“.

Gostilno „Alle Viole“ v bližini avtomatičnega bufeta priporočamo Slovincem kar naj topleje.

Poroča se nam namreč o sledečem dogodku, ki se je odigral v omenjeni gostilni:

Sedel sem v gostilni „Alle Viole“. Pri neki mizi je sedel čedno oblečen gospod, ki se je oglašil:

Kaj imate jesti?

Natakar pa je arogantno odvrnil (seveda italijanski): „Kaj prihajate sem provocirati? Ako hočete provocirati, hodite v vaš „rompompom“!“

Na to je prišel še gospodar lokala, ki je vprašal natakarja, kaj se je zgodilo? Natakar je odgovoril, da je prišel dotični gospod „provocirati“, na kar je gospodar rekel:

„Se lo butta fora!“

Priporočamo torej našim ljudem, naj se ne izpostavljajo nevarnosti, da jih vržejo ven iz gostilne „Alle Viole“.

200 x 1000: Za Ciril-Metodov obrambeni sklad so se zopet prijavili naslednji: 260. Makar Dako veleposelnik Metlika: 361. Makar Milan pravdnik Metlika: 362. Fusa Riko pravdnik Metlika: 363. Čarnik Miko medicinar: 364. Macelle Julij veleposelnik Gradec: 365. Jakoba Perhacca iz Trsta otroci in nečaki: 366. „Gorotan“ društvo slov. korških akad. in učiteljev.

Za obrambeni sklad družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nabralo se je med člani in naklonjenici pevskega omlaza „Glista“ v „Nar. domu“ v Barkovljah K 200 so sledečim gešlom:

Kar zmogel „Glista“ vsak je člen,

Za sveti žrtvoval namen!

V izgled to badi vsem sosedom

„Da drli (nelezi!) bi za „Gliste“

[sledom!“

Živeli narodni in požrtvovalni „Glistarji!“

20. september. — „Slovenski Narod“ predlaga, naj bi se v Ljubljani zaprlo dne 20. septembra popoldne v znak žalosti vse prodajalnice.

„Slovenec“ je proti temu predlogu, češ, da ljubljansko meščanstvo se ne bo dalo terorizirati po par nepramisljenih mladeničih.

Ker se nas tiče mislimo, da bi najbolje proslavili žalostni spomin na 20. september 1908, s tem, da oni dan čimveč nabereimo za narodne namene.

Kmetijska družba za Trst in okolico razpisuje natečaj za podpero K 200, ki se v slučaju potrebe lahko primarno zviša, za odraslega inteligentnega mladeniča oziroma mladega moža iz tržaške okolice, ki bi hotel se izučiti ali spopolniti v praktičnem kletarstvu; nastopiti bi moral a 1. oktobrom t. l. ter ostati na kakem večjem vzglednem gospodarskem nepretrgoma skozi meseca: oktober in november t. l. in marc 1910. Zavezati se mora, da bo tako pridobljeno znanje izvajal na svojem domačem posestvu, ter širil med svojimi domačini v tržaški okolici. Oglašiti se je do dne 25. t. m.

Podrobnejša pojasnila daja društveni tajnik (V. G. Galatti št. 12 II. nad. od 10—12 predp.).

Kmetijska družba za Trst in okolico, dne 12 sept. 1909.

IVAN GORIUP, I. r. predsednik.

Številke govora. Statistika se pri nas prav malo ali pa nič ne goji. To je vzrok, da o nekaterih stvarih nismo čisto nič informirani in ker nimamo stvarnih podatkov, število, tudi ne vemo, kje in kako bi se oprijeli dela. Ko pa prihaja suhoparen številar in brez fraz kaže par suhih števil, se prijemamo pogostoma za glavo in v.k.k.m.: ali je to možno? Tako nekako je a cikorijski, ki se nam na prvi hip zdi zelo malenkostna reč. Pa vzemimo v roke številke! V Avstriji je 5,538,262 rodbin in vsaka rodbina porablja povprečno na teden 1/4 kg. cikorije, v Avstriji se torej porablja na teden 1,384,565 kg cikorije, kar daje na leto 7069 vagonov v ceni 50 milijonov kron. Če upoštevamo, da je v Avstriji 60% Slovanov, bi morali misliti, da je tudi konsum cikorije razdeljen tako in da slovanstvo tovarne izdelujejo za 30 mil. cikorije in ostale za 20 milijonov. Kaj pa še! Mi Slovani in posebej Slovinci smo že taki, da ne puščamo, da bi se naše število kje uveljavilo, in zato izdelujejo slovanstvo tovarne na leto samo 730 vagonov cikorije, tuje, razun Francka, 820 vagonov, in Franck sam 5519 vagonov. Z drugimi besedami: Franck sam spravlja v žep na leto 38 mil. med katerimi je tudi lep del slovenskih novcev; in ta denar je za nas za vedno izgubljen, ker gre v tujino in se nikdar več ne vrača. Kdaj se spametujemo?!

Tržaška mala kronika.

Sreča! Mesar Alfred Sirone, stanujoč v ul. S. Marco št. 18, je naložil kočijažu Antonu Vrabek, star. 22 let, naj mu proda njegovo zlato uro K 180. Vrabek je vzel in odšel, a se ni povrnil tekom dogovorjene ure. Tedaj se je mesarju vzbudil sum in hajd! v zastavljaluco. In kaj je tu videl? Kočijaš je ravno stal pred šalterjem in sprejemal denar, ki ga je dobil za zastavljeno uro. Bil je aretiran.

Drzna tatvina v dveh prodajalnicah tobaka. Včeraj ob 10. zjutraj je nek eleganten gospod, ki je govoril nemški z izrazitim poljakim izrazom, vstopil v tobakarno št. 15 na Corzu, čigar lastnica je gospa Amalija Musić. Vprašal je isto, da-li bi mu prodala nekoliko praznih škatej za smotke. Prišla je in se obrnila, da bi seela škatej iz police. V tem trenutku je neznanec vzel z mize dva zvezka, v katerih so se nahajali kolki in znamke v skupni vrednosti 800 kron. To se je zgodilo s tako hitrostjo, da ko se je gospa zavela od začudenja, je bil tat zginil brez sledu.

Ob istih okoliščinah je bila včeraj izvršena enaka tatvina. Nek tudi eleganten mož — plavalas, dočim je bil prvi temnolas, in govoreč italijanski — je vstopil v tobakarno gospe Marije Zanini na vogalu ul. Poste in Torre bianca in tu vprašal škatej cigarete. Zgodila se je sedaj ista stvar ko poprej. — Vkradene vrednote znašajo 500 kron.

Še dve tatvini v tobakarnah. — Včeraj zjutraj so bile še v dveh drugih tobakarnah izvršene tatvine. Okolu 11. ure je prišel v tobakarno gospe Rože Branjic na trgu pred postajo Južna železnice nek mož, v temni obleki, vredeje postave, star okolu 30 let ter je v nemškem jeziku prosil prodajalko Hermenijo Mazzolini, naj mu proda nekoliko praznih škatej za smotke. — Dekle je šla po nje v prostor za prodajalnicjo in mu jih prinesla. Neznanec je vzel škatej, jih plačal in odšel. Pozneje je dekle videlo, da je zginil zvezek, v katerem so bile znamke in kolki in 52 srečk po 60 stot., v skupni vrednosti 200 Kr. Mazzolini je takoj ugotovila, da je zvezek odnesel človek, ki je malo prej kupil prazne škatej. — Istotako sta včeraj ob 11. uri prišla v tobakarno gospe Geme Ozzadini v Passu di Piazza, nasproti namestilstvu dva moža. Prvi je hotel imeti komad pisemskega papirja, kuverto in znamko za 10 stot, drugi eno cigareto drama. Metem ko je prodajalka vzela s police škatejico cigarete, sta lopota odnesla zvezek za koleke in znamke v skupni vrednosti 400 K.

Koledar in vreme. — Danes: Nkomed muš. — Jutri: Ljudmila dev.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 24,° C. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Pri-morsko: Simetija oblačno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina.

Društvene vesti.

Telovadno društvo
TRŽAŠKI SOKOL

Sokolski naraščaj (moški in ženski) ima prvo telovadno uro dne 22. t. m. in sicer moški ob 3. in pol do 4. in pol, ženski pa od 5. do 6. ure. Telovadil bo letos naraščaj skoro vedno v veliki dvorani, da se s tem ustrože želja starišev, da se gibljejo otroci v zračnih in svetlih prostorih. Naraščaj členov plačuje po 50 stotink, nečlenov po K 1 na mesec; vendar pa oprošča sokolski odbor od slučaja do slučaja posamičnike ako prosijo za to.

Nabavi se letos za naraščaj nova majhna bradla ter se napravi še par novih orodij, tako, da bo vestransko skrbjeno za mlade telovadce in telovadke. Želite je le, da bi pohajalo letos telovadbo kolikor možno veliko naraščaja, kajti „Sokol“ se more razvijati le tedaj, ako že v mladih srcih vzgaja ljubezen do Sokolstva.

Sokolova odborova seja se bo vršila danes ob 8. in pol v restavraciji „Balkan“.

Glasbena šola „Santjabske Čitalnice“ prične s prvim oktobrom svoj redni pouk, vpisovanje se vrši vsak večer do 25. t. m. od 6. do 9. ure zvečer. Vpisnina stane K 1. Raza pojasnila kakor o mesečnih raznih instrumentov in dr. se dobe ob omenjenih urah v društvenih prostorih Campo S. Giacomo št. 5 L. nadstrop.

Več se poišče tudi iz oglasa v „Edinosti“.

Zaklad, nar. igra s petjem v 4 dejanjih, katero vprizori „S. Jakobška Čitalnica“ prihodajo nedeljo 19. t. m. v dvorani „Nar. doma“ pri sv. Ivanu obeta obilo užitka. — Ker je „Čitalnica“ letos svoje delovanje radi velike družih nar. slavnosti omejela le na sodelovanje in pomoč drugim bratskim društvom, nadejamo se, da se ta društva, kakor tudi sl. občinstvo, odzovejo v obilnem številu k nedeljski predstavi. Opozorjamo, da prične predstava ob 4. in pol uri pop. in ne ob 6. in pol, kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno.

Tržaška gledališča:

POLITEAMA ROSSETTI. Danes prične jesenska operna sezona z Massenetoovo kramo opero „Werther“. Vloga so sledeče raz-

deljene: „Werther“ Pintucci, „Albert“ Badini, „Župan“ Niola, „Karlota“ Cerci-Caroli, „Sofia“ Mellerio, „Schmidt“ Botteghelli in „Johann“ Cherbin. Vodja orkestra je car. Armanni.

Nar. delav. organizacija.

Jutri v četrtek dne 16. t. m. ima odsek N. D. O. Sv. Jakobskega okraja zelo važen sestanek ob 8. uri zvečer v prostorih pevškega društva „Ilirija“ ul. Montecchi št. 15. Tovarši odborniki so naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo.

Darovi.

Za maško podr. družbe sv. Cirila in Metoda darovali so v veselji družbi Karol Kosak K 2'20, Dr. M. K 1'—, R. M. K 1'80, Skupaj K 5. Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

x O ljudskem štetju. O priliki ljudskega štetja so dobila vsa okr. glavarstva med drugim tudi navodilo velike važnosti in sicer, da urade in sestavijo pravičen imenik krajev. K sodelovanju so poklicana vsa županstva, ki naj z največjo natančnostjo izpolnijo stavljeni vprašanja. Njih dolžnost je sedaj, da ukrepejo vse, da se zanesljivo opustijo razna popačenja, večkrat celo žaljivo poitalijancena in ponemčena imena krajev, ki so med ljudstvom navadno popolnoma neznana, in da pridejo do veljave samo pravilna slovenska imena. Tudi župni uradi, učitelji in drugi izobraženci naj v tem smislu uplijejo na naša županstva!

x Laško barbarstvo. Danes, v ponedeljek proti večeru je peljal neki slovenski voznik s parom volov obložen voz po Verdijevih ulicah. Na vozu so bili naloženi „brjarji“ in na vrhu nekaj zvitihi slovenskih trobojnic, očitno so prevažali te reči od kake nedeljske veselice. Ko se je pomikal voz mimo „Trgovskega doma“, ga je naskočilo nekaj Lahov, ki so iztrgali slovensko trobojnico. Voznik in še drugi trije slov. mladeniči, ki so bili na vozu, so morali na policijo, ki je pobrala tudi zastavo. Slovenci naj na take napade odgovore z geslom „Svoji k svojim“, a ne zadošča, da je to na jeziku, ampak naj je dosledno izvršujejo v dejanju!

x V Solkanu se je vršil v nedeljo shod soc. demokratov. — Shod je bil v prostorih krčmarja Al. Mozetiča. Okoli 5. ure pop. se je nabralo okoli 50 ljudi. Sadržeg Petean je otvoril zborovanje in pojasnil v kratkih besedah politični položaj. Na to je povzel besedo odvetnik dr. Tuma, ki je obširno govoril o političnem položaju na Goriškem. Npadal je castro kmetško stranko, ker je bila nuničila tudi letos kompromis klerikalcem. Rekel je med drugim, da takrat z veseljem kandidira, ker ve, da ne bo izvoljen. Vendar naj drugi složno volijo svoje kandidate, da pokažejo moč stranke. Skliceval se je na češke soc. demokrate, ki da so močni, ker so dobro organizirani. Rekel je nadalje, da če bi prišel jeden soc. poslanec v deželni zbor, bi s tem ne bilo prav nič pomagano delavcem, ker

Vinarsko in gospodarsko društvo
v Dutovijah pri Sežani

vnknižena zadruga z neomej. zavezo

vabi na

II. izvanredni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo 26. sept. t. l. ob 4. uri pop. v prostorih društ. gostilne pri Filipiču.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnštva in nadzorstva.
3. Potrjenje letnih računov za leto 1908.
4. Položaj društva ter predlog in nasveti za nadaljno postopanje.
5. Razno (slučajnosti).

Načelnstvo.

GIUSEPPE TABOURET

inženier in pooblaščen civilni geometer
Trst, ulica degli Armeni 16

sprejema izdelovanje načrtov in delitve zemljišč, kakor tudi likvidacije, cenitve, nadzorovanja in oddaje del kakor tudi proračune.

Tvrška Pavel Weiss & Co.

prodaja

na račun Privilegovane zemaljske banke za Bosnu in Heroegovinu

Iz svoje zaloge v ulici Valdirivo 24

bosniški oves
po dnevnih cenah.

Odpri se je v ulici Vinc. Bellini 13 (zraven novega sv. Antona)
: zaloga manuf. blaga :
DE ANGELI & KEBER (PREJ AGENTI PRI TURDKI SERAFINI)

Preskrbljena je z bogato izbero perila, pletenin, blaga za ženske obleke, čipk, raznih potrebščin, kakor tudi drobnih predmetov po jako zmernih cenah. Postrežba točna.

SLOVANSKA KNJIGARNA : **JOSIP GORENJEK - TRST**
IN TRGOVINA PAPIRJA : **JOSIP GORENJEK - TRST**
ULICA VALDIRIVO ŠT. 40 (KRAJ KAVARNE NEW-YORK)

se ob priliki začelka novega šolskega leta toplo priporoča vsem, kateri rabijo za šolsko delo knjige, zvezke, torbe in nahrbtnike, svinčnike, črtilo in sploh vse šolske potrebščine, da se obrnejo na to slov. trgovino, katera ima v zalogi vse omenjeno po najnižjih cenah in najboljše kakovosti. Dalje se priporoča slovenskim gg. učiteljem in trgovcem, kateri žele kupiti šol. potrebščine na debelo, da ima v zalogi šolske zvezke s slovenskim tekstom z 10 listi in pivnikom, katere oddaja po K 3— za 100 kosov, kakor tudi vse druge šolske potrebščine na veliko in malo. — Mali izvozeček šolskih in drugih knjig se pošlje vsakemu na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Zahtevajte cenik zastoj in pošt. prosto.

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Stöckl spadajočih premičnin se vrši

v Starem trgu pri Ložu

na javni sodni dražbi v ponedeljek dne 20. septembra t. l. in sled. dne dni dopoldne od 8.—12. in popoldne od 2.—6. ure.

Proda se razno špecerijsko in manufakturno blago, železnina in galanterija (oblačilno blago, klobuki, rute, srajce, nogovice, čipke, trakovi, kava, cikorijska, mlo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pohištvo, slamerzenci) in drugo. Proda se pa tudi vse na 7000 K in 12.000 K cenjeno blago skupno ali v partijah iz proste roke. Ponudbe z 10% varščino sprejema do 17. t. m. dop. upravitelj konkurzne mase

Jakob Kogej,
c. kr. notar v Ložu.

Čudovito nizke cene :-:

dvokoles, šivalnih strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostilne, kakor tudi različnih najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave. Pri
Batjelu, Gorica
Stolna ulica 3—4.
Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franko.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga
vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV

HOTEL "ABBAZIA"

Ulica Geppa št. 20, Trst
(Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sobe od K 2— naprej. Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija slov. in nemško kuhinjo. Cene zmerno. Udani J. Woschitz.

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

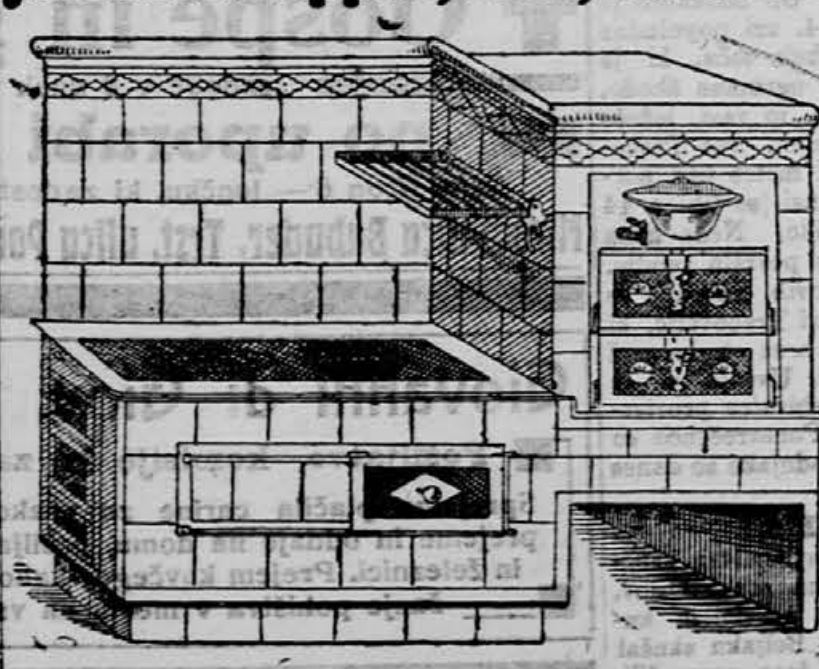
IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

„ Pisarna „ Zaloga Cementa
ul. Carradori 16 Riva Grumula 2
Telefon 605. Telefon 23-30

Michele Zeppar, Trst, ul. S. Giovanni 6 in 12

TELEFON št. II-85
s podružnico v Zadru.

Zaloga

majoličnih peči in

štedilnikov (Sparherd)

lastnega izdelka.

Edino zastopstvo tovar.

majoličnih peči: Carl

Mayer's Söhne, Blansko

Izbera plošč
za stene kakor tudi
za štedilnike.

Majolič. peči izdelane za
trajen ogenj, uporabljivo
tudi na plin.

